

Folketinget

Sundhedsudvalget

4. oktober 2022

Danske Tandplejere
Rosenborggade 1a
1130 København K

T: 53 58 71 00

www.dansketandplejere.dk
www.facebook.com/tandplejer

Anmodning om foretræde for Sundhedsudvalget

I et svar til Folketinget har sundhedsministeren lagt op til, at det forberedende arbejde med en ny aftale for voksentandplejen genoptages i 2022. Det er på høje tid, at tandsundheden og dermed tandplejen bliver prioriteret i regeringens og kommunernes samlede sundhedsindsats.

Vi har brug for et paradigmeskifte på tandområdet. Tiden og tandsundheden er løbet fra den nuværende organisering af tandplejen. Tandsundheden i Danmark er markant forbedret de seneste 50 år, især blandt børn og unge, siden etableringen af børne- og ungdomstandplejen i 1972. Det betyder, at langt størstedelen af borgerne har behov for forebyggende tandplejeindsatser frem for behandlinger.

Voksentandplejen bør derfor indrettes med udgangspunkt i befolkningens aktuelle gode tandsundhed og samtidig sikre, at ressourcerne i tandplejen anvendes bedst muligt.

Sundhedsstyrelsens tandplejeprognoser er mangelfulde

Sundhedsstyrelsen udgiver hvert 5. år en tandplejeprognose, der viser det forventede udbud af tandlæger, specialtandlæger, tandplejere og kliniske tandteknikere i fremtiden. Prognosen indeholder alene tekniske fremskrivninger af udbuddet og tager udgangspunkt i, at den nuværende organisering og sammensætning af tandfagligt personale i Danmark bevares uændret.

Prognosen indeholder ikke efterspørgselsanalyser og forholder sig dermed ikke til, hvad der er behov for - og efterspørgsel efter - på det danske arbejdsmarked. Den forbedrede tandsundhed hos borgerne har således ikke indvirkning på prognosens estimat af, hvor mange henholdsvis tandlæger, tandplejere og kliniske tandteknikere, der bør uddannes fremadrettet. I prognosen ses også helt bort fra, om organiseringen af tandplejen - og dermed sammensætningen af tandfagligt personale - er optimal og sikrer en effektiv udnyttelse af ressourcerne på tandområdet. Prognosen siger dermed intet om, hvorvidt vi uddanner det tandfaglige personale, som vi har brug for i fremtiden ud fra et sundhedsfagligt og økonomisk perspektiv.

Indsatsen på tandplejeområdet tager således udgangspunkt i en tandplejeprognose, som estimerer behovet for tandfagligt personale i fremtiden alene ud fra, hvordan fordelingen af henholdsvis tandlæger, tandplejere og tandteknikere har været historisk. Det er dybt problematisk, fordi prognosen udgør "et væsentligt grundlag for tilrettelæggelsen af indsatsen på tandplejeområdet, særligt med hensyn til dimensionering af specialtandlæger og optag på uddannelsesinstitutionerne til tandlæge, tandplejer og klinisk tandtekniker".

Mere tandsundhed for pengene

I dag er der ca. dobbelt så mange tandlæger som tandplejere. Men en analyse af konkurrenceforhold på markedet for tandpleje, som er blevet udarbejdet til Folketinget forud for de kommende forhandlinger om voksentandplejen, viser, at tandplejerne kan udføre en stor del af det arbejde, som tandlægerne udfører i dag. Ca. 80 procent af tilskudsudbetalingerne er fællesudbetaling for de to faggrupper, som derfor potentielt kan udføres selvstændigt af tandplejere.

Med den fordeling, der er mellem tandlæger og tandplejere i dag, bruger tandlægerne således en stor del af sin tid på det, som tandplejerne er uddannet til. Det er spild af ressourcer.

Der er behov for, at vi gentænker organiseringen af tandplejen, så vi får en mere bæredygtig og prioritetsdrevet tandpleje. En kommende organisering af tandplejen bør tage udgangspunkt i befolkningens aktuelle, gode tandsundhed og forebyggelsesbehov. Det indebærer, at tandplejerne står for den brede opgaveportefølje, mens tandlægerne tager sig af de specialiserede opgaver og behandlinger. Det vil understøtte det grundlæggende princip i det danske sundhedsvæsen om, at opgaver skal løses på det laveste effektive omkostningsniveau (LEON-princippet). Det er godt for både samfundsøkonomien og borgernes private økonomi, men det er også med til at sikre kvaliteten, understøtte fagligheden og højne patientsikkerheden, fordi de specialiserede kompetencer bruges der, hvor der er behov for det.

Behov for mere kvalificerede tandplejeprognoser

Danskernes forbedrede tandsundhed og LEON-princippet bør naturligvis også afspejle sig i de kommende tandplejeprognoser. Danske Tandplejere har derfor rettet kontakt til sundhedsministeren med en opfordring til, at en kommende prognoserapport indeholder en grundig analyse af, hvordan tandplejen i Danmark bedst organiseres, og herunder en vurdering af, hvordan sammensætningen af tandplejens personalegrupper bør se ud i fremtiden. Den kommende tandplejeprognose kan dermed give et solidt og fagligt vidensgrundlag for de kommende forhandlinger om voksentandplejen.

Sundhedsministeren har desværre ikke svaret på vores henvendelse, men Sundhedsstyrelsen har orienteret Danske Tandplejere om, at den kommende tandplejeprognose – på lige fod med de tidligere prognoser - vil tage udgangspunkt i den eksisterende organisering af tandplejen i Danmark. Et kommissorium for arbejdet forventes at ligge klart i november dette år.

Det er uambitiøst og helt skævt – både ud fra et sundhedsfagligt og økonomisk hensyn, og det kan undre i en tid med knappe ressourcer i sundhedsvæsenet, at sundhedsministeren tilsyneladende hverken har interesse for, eller vilje til, at se på, hvordan vi får mest tandsundhed for pengene. Det burde ellers være en bunden opgave for en sundhedsminister.

Danske Tandplejere ønsker at beskrive rammerne for et fremtidigt bæredygtigt tandplejesystem, som tager udgangspunkt i danskernes forbedrede tandsundhed og LEON-princippet. Danske Tandplejere ønsker i den sammenhæng at problematisere, at tandplejeprognoserne alene indeholder tekniske fremskrivninger af udbuddet af tandfagligt personale og dermed ikke forholder sig til, hvad der er behov for i fremtiden af tandfagligt personale. På vegne af Danske Tandplejere anmoder jeg derfor om foretræde for udvalget.

Med venlig hilsen

Elisabeth Gregersen
Formand for Danske Tandplejere